

Mary Hytkøn Dumont Univrstiy @ASBCE@BH

Image of G-d: A three part series in person and on zoom

Nov. 7th: Session 1: The Pintele Yid, the Spark Within

Intro

A. Deuteronomy 14, 1, Parshat Re'eh:

בנים אתם לד' אלקיכם

You are children to Hashem your G-d

What does it mean to be children of someone?

B. Genesis 2

ויפח באפיו נשמת חיים

And He breathed into his nostrils a breath of life

If He breaths into you, what is in you? What did He put in us?

A. What is Neshama? Is it the same as the Image of G-d?

1. Zohar

רבי יהודה אמר, הקב"ה נתן נשמה עליונה באדם, והכליל בה חכמה ותבונה לדעת הכל. מאיזה מקום נתן בו נשמה, רבי יצחק אמר, ממקום ששאר הנשמות באות, (דהיינו בינה, שאור הבינה נקרא נשמה).

Rabbi Judah says, the Holy One blessed be He gave the upper soul to man. He included in it wisdom and understanding to know all. From what place did He give (us) neshama? Rabbi Yitzchak says, from the place other souls come from (Binah, for the light of Binah is called Neshamah.)

So what is neshmah? Where is it from?

כי כשברא הקב"ה את האדם, עשה אותו בצורה העליונה, **ונפח בו רוח קדוש הכלול משלשה כמו שהעמדנו, שיש בו נפש רוח ונשמה**, והנשמה היא למעלה מכולם, שהיא כח עליון, **לדעת ולשמר מצות הקב"ה**, ואם מכניס נשמה הקדושה ההיא בעבודה אחרת, זה הוא המטמא אותה, ויוצא מעבודת רבונו. משום שג' כחות אלו כולם אחד, נפש רוח

ונשמה משתתפים יחד, והם אחד כמו בסוד העליון, (שבינה וז"א ומלכות הם אחד, כן נפש רוח ונשמה הם אחד, כי מהם הם נמשכים).

It is an upper power, to know and to keep the mitzvot of the Holy One blessed be He..

ויפח באפיו נשמת חיים, זו היא הנשמה הקדושה, הנמשכת מאלו החיים שלמעלה (מבינה), ויהי האדם לנפש חיה, שהאדם נכלל מנפש הקדושה של חיה עליונה היא (שהיא בינה), שהוציאה הארץ (שהיא מלכות), שכתוב תוצא הארץ נפש חיה, נפש של חיה ההיא העליונה, שהיא בינה). (שם פא, ועיין שם עוד)

He breathed into him a living soul. This is the holy soul which comes from Binah. And man became a living life. For man is included in the holy life of the upper life (Binah)...

1a. Kabbalah Review: Sefirot

Chochma, Bina Vaddat, Widsom, understanding and knowledge

Chesed, Gevura, Tiferet, Netzah, Hod, Yesod, Malchut

Kindness, Power, Splendor, Eternity, Glory, Foundation, Kingship

Which part of the Sefirot do we get our soul from? Is it from the essence of G-d?

2. Progressive soul making

תא חזי, אדם שנולד לא נתמנה עליו כח מלמעלה עד שנמול, כיון שנמול נתעורר עליו התעוררות הרוח, (דהיינו אור הנפש) שלמעלה, זכה לעסוק בתורה נתעורר עליו התעוררות יתרה, (דהיינו אור הרוח), זכה ועשה מצוות התורה, נתעורר עליו התעוררות יתרה, (שהוא אור הנשמה), זכה ונשא אשה וזכה והוליד בנים ולמד אותם דרכיו של המלך הקדוש, הנה אז, הוא אדם שלם, שלם בכל, (כי זכה לאור החיה, ד' מדרגות אלו מד' עולמות אבי"ע, ונוהגות גם כן בכל עולם ועולם מהם) ... (אמור נח)

Come see, when man is born he does not have a power from above until he is circumcised. Once he is then he stirs up the ruach above. He merited to learn Torah then the he gets more stirrings. He did mitvot then he gets more stirrings. He married and had a child and taught them the ways of the Holy King, then he became a complete man (from all the worlds).

3. Converts

וכשמתגייר גר אחד, פורחת נשמה מהיכל ההוא, ונכנסת תחת כנפי השכינה, והשכינה נושקת אותה, משום שהיא תולדה של הצדיקים, ושולחת אותה לתוך אותו הגר, ושוכנת בו, ומזמן ההוא הוא נקרא גר צדק, והיינו הסוד שכתוב פרי צדיק עץ חיים, מה עץ החיים (שהוא ז"א) מוציא נשמות, אף הצדיק כך הוא הפרי שלו, העושה נשמות. (שלח לך רג)

When he converts the neshama comes from that chamber..

כי כשהנפש יוצאת מעולם הזה, היא באה לרשת עולם הבא, אם זכתה כמה צבאות ... עליונים יוצאים לקבלה ולשמרה ולהכניסה אל המדור שלה במקומה, ואותה ה', (שהיא המלכות) שומרת אותה, להתאחד עמה בראשי חדשים ושבתות.

בסתרי תורה יש לנו להמשיל משל, יש נשמה שהיא מטרוניתא, (דהיינו שנמשכת ממלכות דאצילות), ויש נשמה שהיא אמה, (דהיינו שנמשכה מעולם הבריאה), כמו וכי ימכר איש את בתו לאמה, ויש נשמה שהיא שפחה הדיוטה, (דהיינו שהיא מעולם העשייה), וגם האדם הוא כן, יש אדם שהוא עבד שפחה אל הנשמה, ולפעמים הוא שהנשמה הולכת בסוד הגלגול, מחמת שהאדם חטא עמה בגלגול הקודם, (אז) ולא מצאה היונה מנוח לכך רגלה, (מחמת העוונות שבגלגול הקודם), והיצר הרע רודף אחריה ליכנס בגוף הזה, שהוא שפחה אל יצר הרע, והוא שד יהודי, (הכפוף ליצר הרע), והנשמה היא י' הנקראת אמה העבריה, (להיותה מעולם הבריאה), ובה שד הזה, (דהיינו כח העוונות של גלגול ראשון), מתהפך להיות שדי מחמת ששמר הנשמה וחזר על ידה בתשובה, ומברך עמה...להקב"ה בכל יום

ויש אחרים בעלי סתרי תורה, בעלי מדות, שהם יורשים נשמות מצד המלכות הקדושה (דאצילות), שהיא כלולה מעשר ספירות, ומי שיורש אותה, וזוכה אליה, זוכה לעשר ספירות בלי פרוד, עשר ולא תשע, כי אם היו יורשים בהמלכות בלבדה היו נמצאים ט' הספירות בפרוד ממנה... (תצא ל, ועיין שם עוד)

Some, those who know the secrets of the torah, people of character, who take neshama from Malchut of Atzilut which is from the ten Sefirot. One who merits it gets the ten Sefirot without disconnection...

הרוח עומד ומקבל קיום ממדרגה אחרת עליונה, הנקראת נשמה, אשר משם יוצאים רוח ונפש, דהיינו אור הבינה, (שממנה יוצאים אור ז"א שנקרא רוח, ואור הנוקבא שנקרא נפש), משם ניזון הרוח, וכשהרוח נוסע, נוסעת אז גם הנפש, והכל אחד, ומתקרבים זה לזה, הנפש מתקרבת אל הרוח, והרוח מתקרב לנשמה, וכולם אחד... (ויגש יג, ועיין שם עוד)

תא חזי, בכל מקום כתוב את נפשו, וכאן כתוב אל נפשו, וסוד הזה שמעתי, כי אמר רבי שמעון, כל הנשמות שבעולם יוצאות כולן מאותו הנהר הנמשך ויוצא, (שהוא יסוד דז"א), וכולן לוקח אותן אותו צרור החיים, (שהוא הנוקבא), וכשהנוקבא מתעברת מן הזכר, כולן הן בהשתוקקות מב' הצדדים, מהשתוקקות הנקבה אל הזכר, (ומהשתוקקות הזכר אל הנקבה), וכשהשתוקקות הזכר יוצאת בחשק גדול, אז הנשמות הן יותר בקיום, משום... שהכל תלוי בהשתוקקות וחשק של עץ החיים

4. Yalkut shimoni

יפקד ה' אלקי הרוחות, מגיד שכל הרוחות אינן יוצאות אלא מלפניו, רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר, סימן זה יהא בידך, שכל זמן שאדם נתון בחיים נפשו פקודה ביד קונו, שנאמר אשר בידו נפש כל חי, מת נתונה באוצר, שנאמר והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים... (במדבר פרק כז תשעו)

May Hashem G-d of the ruchot appoint (someone to head the nation). It teaches that all the spirits only come from Him...

5. : Ibn Ezra אבן עזרא

Is it eternal? What is it?

בצלמנו - ... וחלילה חלילה להיות דמות לשם, וכן אמר ואל מי תדמיוני, ובעבור שנשמת האדם העליונה שאיננה מתה נמשלת בחיותה לשם, ושאיןנה גוף והיא מלאה כולו, וגוף האדם כעולם קטן, יהיה השם מבורך אשר בגדול החל ובקטן כלה... (בראשית א כו)

In our image. G-d forbid there should be an image to G-d. To whom can you compare me? Since the soul doesn't die it is compared to Hashem and it has no body and it fills the world. Our body is like a small world..

דע כי נשמת האדם עליונה ונכבדת והיא מהעולם האמצעי, והגוף מהעולם השפל... וכל... הלשונות בנויות על מתכונת דמות אדם, שהוא מורכב מהנשמה שאינה גוף, ומגוף שהוא מורכב מד' שרשים... (שם יט כ)

Know that the soul of a man is heavenly and honored and it is from the middle world and the body from the lowly world..

בעבור שגוף האדם מהעולם השפל והנשמה העליונה קשורה בו, ויש אמצעיים בין... הנשמה והגוף, והנה הם שני כחות, ובלשון הקדש יקראו על הרוב רוח ונפש, כי הנשמה היא החכמה ומושבה במוח הראש, וממנה יצא כח כל ההרגשות ותנועת החפץ והרוח בלב ובו חיי האדם, והיא המבקשת שררה להתגבר על כל העומד כנגדה, והיא בעלת הכעס, וכן אמר שלמה אל תבהל ברוחך לכעוס... והנפש בכבוד והיא המתאוה לאכול,

וככה כתוב כי תאווה נפשך, ותאווה המשגל ממנה, והנה יש אדם שנברא שתהינה לו אלו השלש הנזכרות חזקות או כולן רפות, או זו חזקה וזו רפה, או לא חזקה ולא רפה.

The soul is wisdom and it rests in the brain and from it comes all the feelings and desire.. it seeks authority to stand up against those who oppose her, it gets mad. Nefesh is in the liver and it desires to eat... sexuality. Some have one stronger than the other.

טוב כעס - לחכמים באדם ג' נפשות, הצומחת שהיא כבצמחים מתגברת עד זמן קצוב, והיא המתאווה וצריכה לאכול, השניה היא הנפש הבהמית בעלת ה' ההרגשות והתנועה, ורק לאדם נפש שלישית מדברת, המכירה בין אמת ושקר, ובעלת חכמה, והאלקים נטע באדם שכל הנקרא לב, למלאת חפץ כל נפש בעתו, ועזרהו במצוות לעמוד כל דבר על מתכונתו. ואין הספר מדבר על סוד הנפש כי עמוק הוא... (שם ז ג)

Man has three souls. Vegetation desires to eat, the second is animalistic, the five senses and movement and only to man is the third which speaks which knows the difference between truth and falsehood and has wisdom and G-d gave man sechel which is called heart to fulfill its desires and it helps him do mitzvot..

6. Ramban

ויפח באפיו נשמת חיים – ירמוז לנו הכתוב הזה מעלת הנפש יסודה וסודה, כי הזכיר בה שם מלא, ואמר כי הוא נפח באפיו נשמת חיים, להודיע כי לא באה מן היסודות כאשר רמז בנפש התנועה, גם לא בהשתלשלות מן השכלים הנבדלים, אבל היא רוח השם הגדול מפיו דעת ותבונה, כי הנופח באפו אחר מנשמתו יתן בו, וזהו שנאמר ונשמת ש-די תבינם, כי היא מיסוד הבינה... ובמדרשו של רבי נחוניא בן הקנה מאי וינפש, מלמד שיום השבת מקיים כל הנפשות, שנאמר וינפש, ומכאן תבין דברת שבועת אלקים והמשכיל יבין.

And He breathed into his nose the neshama of life- the verse hints to us the greatness of the soul, its foundation and secret... to say that it does not come from the elements and not even from the emanation from intelligences but it is the spirit of the Great Name from his mouth wisdom and knowledge. For one who breathes from his mouth gives you his soul... from Binah....

אלא כך היא קבלת רז"ל, שהקב"ה ברא נפשותיהם של צדיקים, ... שנאמר ויפח באפיו נשמת חיים, יאמר כי מנשמת א-לוה נתנה ולא מהשתלשלות

This is the tradition of the Rabbis z'l, that the Holy One blessed be He created the souls of the righteous (?) as it says he blew into his face a living soul, ie. From the neshama of G-d it was given and not from emanation.

7. Rabbeinu Bahyay, Chovat Halevavot

For the soul is a simple spiritual entity which inclines to what resembles it among similar spiritual entities and in accordance with its nature removes itself from its opposites in gross bodies. So when the creator ties to this body which is gross to test it he stirred it to incline toward it due to the association which was placed in it from the beginning.

7a. The Rav explains: Rabbeinu Bahyay is suggesting that man loves G-d because he is in a way, a part of G-d.

7b. Alshich

בריתי שלום - ...כי הנשמה שחוצבה מתחת כסא הכבוד, ונתנה תוך חלאת טנוף חומר עכור, לא תמיש מהתאוות לצאת לשוב אל האלקים בכל נשימה ונשימה, וזה שאמר בבחוקתי ולא תגעל נפשי אתכם, על ידי שאתן משכני בתוכם, שאשרה שכינתי בנפשכם, לא תבקש עוד לצאת, וכן פנחס יהיה שלום בין גופו ונפשו, כי היה זך גם בגופו... (במדבר כה יב)

The neshama is mined from under the throne of Glory and it was given into an ugly vessel, it never ceases to desire to leave and return to G-d with every breath.. for I have placed my Shechina among you...

Another view

8. Rav Saadya Gaon, Emunot ve'deot

המתברר בענין הנפש שהיא ברואה, שכל הדברים מחודשים, ושבתל הוא שיהא דבר קדמון, זולת הבורא, לפי שאמר ה' ויוצר רוח אדם בקרבו (זכריה י"ב), ואין ה' בוראה אלא עם שלמות צורת האדם, שנאמר בקרבו, כמו שלא חדלו האבות להשבע חי ה' אשר עשה לנו את הנפש הזאת (ירמיה ל"ח), וכל עצמה עצם בהיר כבהירות הגלגלים, והיא מקבלת את האור כמו שמקבל הגלגל, ותהיה מאירה יותר במה שהיה בה עצמה עדין יותר מן הגלגל, ולפיכך נעשה הגיונית.

What it seems regarding the soul that it is created, for everything is created new. For it is not possible for there to be anything eternal other than the Creator. For it says, Zecharia 12: Hashem creates the spirit of man in him..

כן נתברר לי, כי הנפש הזו חכמה בעצמה מכמה פנים, האחד, לפי שלא יתכן שתלמד את החכמה מן הגוף, לפי שאין זה מטבעו, ועוד לפי שנתברר שהסומא יש שהוא רואה בחלומו שכאלו הוא רואה, וכיון שאינו משיג את זאת מצד גופו, הרי ודאי הוא משיג מצד

נפשו. וגם בזה טעה מי שחשבה התקשרות החושים והשתרגותן ומגען, שהרי היא נותנת כלי החוש, והיאך יתנו לה הם את עצמותה...

So it is clear to me that the soul is wisdom from several vantage points. One, for it cannot learn wisdom from the body for it is not its nature...

Similarly, Rabbi Soloveitchik:

9. Our morning prayers; Elokai neshama...

G-d the soul you placed in me it is pure, you created it, you made it, you blew it into me...

אלוק נשמה שנתת בי טהורה היא, אתה בראתה אתה יצרתה, אתה נפחתה בי..

Which phrase supports which position?

10. Other possibilities..

Shalah: If man had not sinned the soul would be in essence and so will it be one day. But it is in us but not mamash, totally so...

Alshich: Usually we start with nefesh, then by merit, ruach and if full shelemut, neshamah. Adam and Eve were given it all right away.

Perhaps the soul is not a creation, a bria but haatzala, an emanation?

לית אתר פנוי מיניה In chasidut

תניא: ההסתר היא אשליה

תולדות יעקב יוסף: יש יסוד בתוך ההויה

מאור ענים: טשרנובל: הכל אלוהות

רק יצר הרע אל זר